

Супрун Д.М., Супрун М. О.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
**ДУХОВНА ТА ІНКЛЮЗИВНА ПЕДАГОГІКА В КОНТЕКСТІ
ВЗАЄМОЗБАГАЧЕННЯ**

*Педагог веде дитину до школи,
а священник – до Бога!*

Давно вже стверджується, що стосовно більшості професій різних типів («Людина – природа», «Людина – техніка», «Людина – художній образ», «Людина – знакова система») можна цілком виважено вживати поняття «робота», «служба» чи «діяльність» (інженер, водій, програміст тощо). Відносно ж професій типу «Людина – Людина» (вчитель, лікар, правоохоронець та ін.) доречно буде використовувати поняття «місія». Душпастирське служіння священнослужителя повністю потрапляє під всеохоплююче поняття «Духовна місія».

Відповідно місії священника ми маємо всі підстави для ствердження, що це і професійна діяльність, яка ґрунтується на енциклопедичних знаннях із різних сфер богословської та світської науки, а також, насамперед, це і особливе покликання нести слово Боже до серця прихожанина.

Визначальне місце у становленні майбутнього служителя Церкви займає педагогіка як наука і навчальна дисципліна про виховання Людини. Вивчення історії питання підготовки кадрів духовництва в різні історичні періоди розвитку духовної освіти дає підстави для твердження, що опанування основ психолого-педагогічної науки завжди були в полі зору педагогічних колективів духовних шкіл.

Враховуючи певний досвід викладання педагогічних дисциплін і, найголовніше, запити практики пастирської служби, ми пропонуємо включити наступні розділи до структури навчальної дисципліни «Педагогіка»: «Педагогіка як наука і навчальна дисципліна в контексті духовної освіти», «Основи теорії виховання», «Основи дидактики», «Організація науково-дослідної роботи студентів», «Врахування вікових особливостей людей різного віку в душпастирській діяльності», «Людина із особливими потребами у сфері пастирської служби». Зазначимо, що при розробці архітектури зазначеної навчальної дисципліни ми керувалися методологічними орієнтирами академіка Віктора Миколайовича Синьова та його наукової школи [4]. Для нас, його вихованців, особливо зворушливо-причетно відчувати, що ми живемо не лише у ювілейний рік нашого Вчителя, а ми живемо в епоху В. М. Синьова!

Зупинимось на аналізі змісту кожного із означених розділів. Так в розділі «Педагогіка як наука і навчальна дисципліна в контексті духовної освіти» ставимо за мету зорієнтувати студентів на вивченні як світової, так і вітчизняної педагогічної думки. Прагнемо спрямувати пізнавальну активність студентів на всебічне вивчення педагогічних дефініцій в теоретичному і практичному сенсі. Особливу увагу ми приділяємо вивченню педагогічної скарбниці знакових постатей педагогічної науки і практики (Я.А. Коменського,

К.Д. Ушинського, А.С. Макаренка, В.О. Сухомлинського та інших світочів педагогічного минулого).

Розділ «Основи теорії виховання» присвячений всебічному вивченню базової категорії «Виховання» в широкому соціальному, в широкому педагогічному, у вузькому педагогічному і в гранично вузькому ракурсах. Базовими темами цього смислового блоку нами визначені: «Особистість сучасного соціального педагога», «Структура виховного процесу. Закономірності виховання», «Принципи виховання», «Методи виховання», «Напрями виховання», «Колектив», «Самовиховання особистості».

Фундаментальні категорії педагогічної теорії та практики «Навчання» і «Освіта» будуть всебічно розглянуті в розділі «Основи дидактики». Насамперед в поле зору нашого вивчення потрапляють наступні питання: «Із історії дидактики», «Структура навчального процесу», «Принципи навчання», «Методи і засоби навчання», «Методика аналізу навчального заняття».

Вбачаючи в особистості священика носія високої людинознавчої науки, ми пропонуємо в розділі «Організація науково-дослідної роботи студентів» теоретичні та методичні засади організації та проведення дослідницької роботи молодого вченого. Вважаємо, що до безумовних переваг зазначеного навчального блоку, насамперед, потрібно віднести розкриття сутності етапів здійснення наукового пошуку.

Враховуючи те, що в поле зору священика потрапляють прихожани різного віку, то наявність розділу «Врахування вікових особливостей людей різного віку в душпастирській діяльності», на наш погляд, є цілком виправданою. Умовним девізом до цього змістового підрозділу можуть слугувати слова К.Д. Ушинського про те, що якщо педагогіка бажає навчити людину в усіх відношеннях, то вона повинна насамперед її вивчити в усіх відношеннях. В ряді додатків до цього розділу, зокрема в додатку А «Позааудиторна робота студентів», розкриті наше бачення цього важливого елементу виховного процесу.

Загальновідомо, що про рівень розвитку цивілізованості суспільства судять за його ставленням до найменш соціально незахищених прошарків: дітей, хворих, осіб із інвалідністю, людей похилого віку, засуджених і, звичайно, до людей з особливими потребами. Саме тому наявність розділу «Людина із особливими потребами у сфері пастирської служби» передбачає вивчення теоретичних основ корекційної педагогіки. Значна увага приділяється вивченню історії корекційної педагогіки, зокрема історії зарубіжного та вітчизняного корекційного навчання. Низка питань виносить на поглиблене опрацювання під час підготовки творчих (курсівих) робіт, бакалаврських та магістерських проектів. Так, минулого року випускник Київської Духовної академії Роман Костянтинович Рудюк блискуче захистив магістерську роботу: «Педагогічно-пастирська опіка в загальноосвітньому закладі із інклюзивною формою навчання». В процесі підготовки наукової праці її автор провів кропітку роботу із колективом корекційних педагогів та учнів і їхніх батьків Київської загальноосвітньої школи №231 із вивчення питань запровадження

основ інклюзивного навчання. Неоціненну допомогу в цьому йому надала педагог-дефектолог цієї школи, аспірантка кафедри психокорекційної педагогіки НПУ імені М. П. Драгоманова А. І. Снісаренко. Зазначимо, що вже й тепер, як пастир, отець Роман продовжує опікуватись питаннями інклюзивного навчання.

Матеріали всіх розділів спрямовані на скерування зусиль педагогів та вихованців на вирішення головного завдання діяльності закладу освіти – підготовки фахівця відповідного профілю. Вбачаючи в діяльності випускника духовної школи насамперед соціально-педагогічну спрямованість його в повсякденному служінні, пропонуємо окремо розглянути питання про особистість соціального педагога [1; 2; 3; 6; 7; 8].

В нашому підручнику «Педагогіка» [5] узагальнюються сучасні дослідження у галузі психолого-педагогічної науки, що можуть бути використані при вивченні таких навчальних дисциплін у духовних закладах освіти як: «Церква і педагогіка», «Педагогіка», «Соціальна робота Церкви», «Психологія», «Пастирська психологія», «Жестова мова нечуючих», а також у процесі проведення занять в Недільних школах та в корпорації Духовних шкіл. Окрім того, на наш погляд, ця робота може бути використана й майбутніми корекційними педагогами та спеціальними психологами в ракурсі більш повного пізнання духовної природи наших вихованців й нас самих – їхніх вчителів.

Список використаних джерел:

1. Гладченко І.В., Супрун М.О. Пастирсько-соціальна допомога людям похилого віку із когнітивними порушеннями, як актуальна проблема сьогодення // Матеріали III-ої міжнародної науково-практичної конференції інноваційні підходи до освіти та соціалізації дітей зі спектром аутистичних порушень : НПУ імені М.П. Драгоманова, 3 квітня 2019. – С. 49-55.
2. Гладченко І.В., Супрун М.О. Формування духовнозбережувальної компетенції в дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах дошкільного корекційно-розвивального простору // Труди КДА, 2015. – № 22. – С. 303-309.
3. Ієродиякон Митрофан (Божко), Супрун, М.О. Каяття засудженого як запорука успіху його ресоціалізації // Вісник пенітенціанної асоціації України, 2017. – №1. – С. 143–150.
4. Синьов В.М., Пометун О.І., Кривуша В.І., Супрун М.О. Основи теорії виховання: Навч. посібник / За ред. В.М. Синьова. – К.: РВВ КІВС, 2000. – 140 с.
5. Супрун М.О. Педагогіка : підручник для духовних і світських закладів освіти – К. : КДА, 2018. – 400 с.
6. Супрун М.О. Людина із особливими потребами у сфері пастирської служби // Труди КДА, 2013. – № 18. – С. 333-340.
7. Супрун Д.М., Супрун М.О. Філантропічні ідеї (XVIII – XIX ст.) та їхній вплив на розвиток педагогічної науки та практики Труди Київської Духовної академії. – 2012. – №16. – С. 347–355.

8. Suprun, N. Pedagogy as an academic discipline in the context of religious education. Proceedings of the Kiev Theological Academy. 2011. No. 15. – P. 323–333.

Абдуллаев Самир Сулейман оглы

Академия Физкультуры и Спорта Азербайджанской Республики

**НАУЧНЫЙ ЭКСПЕРИМЕНТ КАК МЕТОД ВЫЯВЛЕНИЯ МОТИВАЦИИ
ЗАНЯТИЯ ФИЗИЧЕСКИМ ВОСПИТАНИЕМ СТУДЕНТОВ
В СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ РАЗВИТИЯ ОБЩЕСТВА**

Современный этап развития общества характеризуется глубокими преобразованиями во всех сферах жизнедеятельности людей. Статья посвящена проблеме формирования мотивации студентов к занятиям физической культурой и спортом. Происходит активизация человеческого фактора, быстро набирает скорость практической деятельности студентов, направленная на реализацию целей и задач ставленое перед ними. На статье отмечается роль научного эксперимента в повышении уровня физического развития и подготовленности студентов вследствие не сформированной потребности к занятиям физической культурой и спорта.

Актуальной и наиболее важной задачей современного общества является воспитание образованного, социально активного и физически здорового поколения молодежи. Обществу необходимы специалисты с высоким уровнем умственного, интеллектуального и физического развития. Социально-экономические изменения оказывают влияние на уровень жизни и на состояние здоровья. В настоящее время среди молодежи наблюдается факт интереса к физической культуре. Но качество преподавания физической культуры в вузах не способствует стремлению молодежи к освоению ценностей физической культуры, к занятиям физкультурой и спортом. Практика показывает, что уровень состояния здоровья молодежи не соответствует запросам дня. Проблема здорового образа жизни, а также формирования и укрепления здоровья молодежи остается актуальной проблемой перед государством [2]. Образ жизни современной молодежи характеризуется как малоподвижный и поэтому одной из причин, способствующих снижению состояния здоровья, является уровень двигательной активности. Основой педагогических воздействий, способствующих развитию как личностных, так и физических качеств, служит процесс формирования мотивации студентов к физической активности и установки на самосовершенствование, самовоспитание и саморазвитие. Формирование мотивации к занятиям способствует росту массовости занятий физкультурой и спортом. Выполнение этих задач требует от каждого члена общества повышения своей физической активности как необходимого субъективного условия радикальных изменений. Однако рост физической активности человека не происходит сам по себе, он обеспечивается под влиянием множества общественных факторов, среди